

w sprawie składu Parlamentu Europejskiego

(2007/2169(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając rezolucję z dnia 11 lipca 2007 r. w sprawie zwołania konferencji międzyrządowej: opinia Parlamentu Europejskiego (art. 48 traktatu UE)(1),
- uwzględniając art. I-20 ust. 2 Traktatu ustanawiającego konstytucję dla Europy z dnia 29 października 2004 r. oraz protokół nr 34 do tego traktatu(2),
- uwzględniając konkluzje prezydencji Rady Europejskiej w Brukseli w dniach 21-22 czerwca 2007 r.(3),
- uwzględniając art. 1 ust. 15 projektu Traktatu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (traktat zmieniający)(4),
- uwzględniając art. 45 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych (A6-0351/2007),

A. mając na uwadze, że Rada Europejska w dniach 21-22 czerwca 2007 r. zwróciła się do Parlamentu Europejskiego, aby przedstawił do października 2007 r. projekt inicjatywy dotyczącej decyzji w sprawie przyszłego składu Parlamentu Europejskiego, jak przewidziano w Protokole 34 uzgodnionym podczas konferencji międzyrządowej w 2004 r.,

B. mając na uwadze, że podział miejsc podczas kadencji parlamentarnej 2009-2014 jest aktualnie określony w art. 9 ust. 2 Aktu z dnia 25 kwietnia 2005 r. dotyczącego warunków przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej,

C. mając na uwadze, że w projekcie traktatu zmieniającego proponuje się zmianę Traktatu o Unii Europejskiej (nowy art. [9a]), która ustanawia nową procedurę określania składu Parlamentu Europejskiego - z granicą wynoszącą ogółem 750 miejsc, z czego maksymalnie 96 i nie mniej niż 6 na państwo członkowskie - oraz zasadę „degresywnej proporcjonalności”,

D. mając na uwadze, że zasada degresywnej proporcjonalności nie jest określona w traktacie i musi zostać doprecyzowana w sposób jasny i obiektywny, tak aby stanowić wytyczne w zakresie każdorazowego rozdziału miejsc w Parlamencie Europejskim,

E. mając na uwadze, że tak określona zasada degresywnej proporcjonalności, jako zasada ujęta w prawie pierwotnym, posłuży jako kryterium oceny, czy decyzja, jaką właściwe instytucje będą musiały podjąć w związku z określeniem składu Parlamentu Europejskiego, jest zgodna ze stosowanymi przepisami,

F. mając na uwadze, że każde naruszenie tej zasady może nawet podlegać sankcjom Trybunału Sprawiedliwości,

G. mając na uwadze, że w obecnych okolicznościach ważne jest działanie w taki sposób, aby nie zmuszać żadnego państwa członkowskiego do akceptowania dodatkowego zmniejszenia liczby miejsc w stosunku do redukcji wynikających z ostatniego rozszerzenia,

H. mając na uwadze, że na obecnym etapie nie należy uwzględniać wpływu przyszłych rozszerzeń, o których trudno przesądzać i których konsekwencje będzie można należycie uwzględnić w odpowiednich aktach o przystąpieniu, przekraczając tymczasowo pułap 750 miejsc, podobnie jak uczyniono podczas ostatniego rozszerzenia,

I. mając na uwadze, że jasny, zrozumiały i przejrzysty system musi być możliwy do zastosowania w kontekście zmieniającej się liczby ludności państw członkowskich w przyszłości bez ponownych długotrwałych negocjacji,

J. mając na uwadze, że sprawiedliwy, zrozumiały i trwały system podziału miejsc w Parlamencie Europejskim będzie konieczny w celu umocnienia demokratycznego mandatu do reprezentowania ludności i jest warunkiem wypełniania przez Parlament Europejski swojej roli oraz warunkiem jego udziału w procesie kształtowania opinii i stanowienia prawa,

K. mając na uwadze, że na podstawie obecnej liczby miejsc w Parlamencie Europejskim wydaje się nie tylko właściwe, ale także uzasadnione, aby ustalić liczbę miejsc w Parlamencie wybieranym w 2009 r., która stanowi przejście od stanu obecnego do liczby, która wyniknie z bardziej stabilnego systemu opartego na degresywnej proporcjonalności,

1. podziela chęć Rady Europejskiej, aby jak najszybciej osiągnąć zgodę polityczną pozwalającą dostosować skład Parlamentu Europejskiego zgodnie z literą i duchem nowego traktatu oraz sformalizować tę zgodę natychmiast po wejściu w życie nowego traktatu, w stosownym czasie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2009 r.;

2. uważa, że określenie nowego składu Parlamentu Europejskiego, który byłby bliższy rzeczywistości demograficznej i lepiej odzwierciedlałby europejskie obywatelstwo, wzmocni legitymację demokratyczną Parlamentu Europejskiego w sytuacji, gdy będą na nim spoczywać nowe obowiązki powierzone mu przez nowy traktat;

3. stwierdza, że skład Parlamentu Europejskiego w formie przewidzianej w akcie o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii będzie musiał zostać zmieniony wraz z wejściem w życie traktatu zmieniającego;

4. stwierdza, że art. [9A] Traktatu o Unii Europejskiej w formie przejętej przez projekt traktatu zmieniającego określa ramy, które przewidują ogólny pułap 750 miejsc, z czego maksymalnie 96 dla państwa członkowskiego o największej liczbie ludności i minimalnie 6 dla państwa członkowskiego o najmniejszej liczbie ludności, oraz że wprowadza on zasadę degresywnej proporcjonalności w reprezentacji obywateli europejskich, nie definiując też zasady w bardziej precyzyjny sposób;

5. zauważa, że ramy wspomnianego art. [9A] pozwalają połączyć zasadę skuteczności – ustalając górną liczbę posłów na poziomie, który odpowiada jeszcze roli zgromadzenia prawodawczego, zasadę pluralizmu – dopuszczając reprezentację spektrum głównych orientacji politycznych z każdego państwa członkowskiego, zwłaszcza większości i opozycji – oraz zasadę solidarności, zgodnie z którą najbardziej zaludnione państwa członkowskie zgadzają się być niedoreprezentowane, aby umożliwić lepszą reprezentację państwom mniej zaludnionym;

6. uważa, że zasada degresywnej proporcjonalności oznacza, iż stosunek liczby ludności poszczególnych państw członkowskich do liczby posiadanych miejsc musi wahać się zależnie od ich zaludnienia, tak aby każdy poseł z bardziej zaludnionego państwa członkowskiego reprezentował większą liczbę obywateli niż poseł z państwa członkowskiego o mniejszej liczbie ludności i odwrotnie, lecz także aby żadne mniej zaludnione państwo członkowskie nie miało większej liczby miejsc niż państwo bardziej zaludnione;

7. podkreśla, uwzględniając obecny niedostateczny stan harmonizacji koncepcji obywatelstwa pomiędzy państwami członkowskimi, że w kwestii liczby ludności poszczególnych państw członkowskich należy odwoływać się do liczb podawanych przez Urząd Statystyczny Unii Europejskiej (Eurostat), wykorzystywanych przez Radę Unii Europejskiej, która na użytek podejmowania decyzji większością kwalifikowaną musi sprawdzić procent całkowitej liczby ludności Unii;

8. uważa za pożądane, aby na bieżącym etapie integracji europejskiej nie proponować zmniejszania liczby miejsc żadnego państwa członkowskiego w odniesieniu do liczby miejsc przyznanych przez traktat o przystąpieniu Bułgarii i Rumunii, z wyjątkiem wynikającego z mandatu traktatu zmieniającego zmniejszenia liczby miejsc najbardziej zaludnionego państwa członkowskiego, jakim są Niemcy, z 99 do 96;

9. uważa ponadto, że w obecnych warunkach nie należy zmniejszać liczby miejsc w Parlamencie Europejskim, a tym samym reprezentacji obywateli europejskich w UE, w przewidywaniu kolejnych akcesji, których data nie jest jeszcze w ogóle możliwa do przewidzenia;

10. proponuje w związku z tym, aby w przyszłym Parlamencie Europejskim dokonać rozdziału miejsc według liczby 750 posłów, i uważa, że przyszłe rozszerzenia mogą prowadzić do przejściowego przekroczenia tego pułapu do końca danej kadencji, podobnie jak uczyniono w przypadku Bułgarii i Rumunii, po czym będzie dokonywany ogólny przegląd podziału miejsc przy okazji wyborów do Parlamentu Europejskiego odbywających się po rozszerzeniu,

11. przypomina, że nieprzestrzeganie tak określonej zasady degresywnej proporcjonalności mogłoby w przyszłości pociągać sankcje Trybunału Sprawiedliwości, gdy tylko akt określający skład Parlamentu Europejskiego stanie się aktem prawa wtórnego, który musi przestrzegać ograniczeń i zasad określonych w traktacie;

12. zwraca się do konferencji międzyrządowej o zawarcie załączonego projektu decyzji Rady Europejskiej w sprawie składu Parlamentu Europejskiego w deklaracji dotyczącej art. [9A] ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej zawartego w projekcie traktatu zmieniającego do załączenia w akcie końcowym konferencji, z zastrzeżeniem, że zostanie on formalnie przyjęty zgodnie z procedurą przewidzianą w art. [9A] ust. 2 niezwłocznie po wejściu w życie traktatu zmieniającego; ze swojej strony zobowiązuje się do podjęcia działania niezwłocznie po wejściu w życie traktatu zmieniającego; zwraca się do Rady Europejskiej, aby wraz z wejściem w życie traktatu zmieniającego podjęła się realizacji powyższej deklaracji zgodnie z jej postanowieniami, aby państwa członkowskie mogły na czas przyjąć niezbędne wewnętrzne zarządzenia dotyczące organizacji wyborów do Parlamentu Europejskiego na lata 2009-2014;

13. nalega, aby przegląd przewidziany w art. 3 wspomnianego projektu decyzji Rady Europejskiej służył analizie technicznych i prawnych możliwości zastąpienia uwzględniania liczby mieszkańców określanej corocznie przez Europejski Urząd Statystyczny (Eurostat) liczbą europejskich obywateli;

14. zwraca uwagę na polityczną zależność między proponowanym nowym podziałem miejsc zgodnie z zasadą degresywnej proporcjonalności, a całościowym pakietem reformy instytucji Unii, w szczególności z zasadą „podwójnej większości” dla zdefiniowania większości w Radzie (art. [9C] ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej w formie zawartej w projekcie traktatu zmieniającego) oraz składem Komisji (art. [9D] ust.5 wyżej wymienionego projektu), a także podkreśla potrzebę zapewnienia spójności tego pakietu, uznając jednocześnie odrębny charakter prawny każdej instytucji; zgadza się z tym, że reforma systemu głosowania większościowego w Radzie oraz reforma składu Komisji nie powinna wejść w życie przed 2014 r., natomiast nowy podział miejsc w Parlamencie Europejskim powinien obowiązywać od 2009 r.; zastrzega sobie jednak prawo do zrewidowania swojej zgody dotyczącej decyzji Rady Europejskiej zgodnie z art. [9A] Traktatu o Unii Europejskiej w sprawie nowego podziału miejsc w Parlamencie Europejskim w świetle reform instytucji UE, określonych w traktacie zmieniającym;

15. jest świadomy faktu, że zaproponowany w ten sposób skład Parlamentu Europejskiego stanowi obiektywne zastosowanie przepisów projektu traktatu zmieniającego, lecz w przyszłości będzie wymagał dostosowania do nowych, długoterminowych wyzwań – zwłaszcza podczas przyszłych akcesji; uważa, że w ramach tego typu przyszłej reformy należałoby dokonać korekty wszelkich istniejących przypadków nierównego traktowania, spowodowanych względami historycznymi.

16. proponuje Radzie Europejskiej sprawdzenie w odpowiednim czasie wspólnie z Parlamentem Europejskim przed każdymi wyborami do Parlamentu Europejskiego danych dotyczących liczby ludności i przyjęcie ich za podstawę obliczeń;

17. proponuje w związku z tym, że przeanalizuje możliwość wybierania części posłów europejskich z list transnarodowych; uważa, że przyczyniłoby się to nadania debacie wyborczej prawdziwie europejskiego wymiaru, w szczególności poprzez powierzenie głównej roli europejskim partiom politycznym,

18. potwierdza, że wniosek ten ma ścisły związek z wejściem w życie traktatu zmieniającego; uważa, że jeżeli ratyfikacja traktatu reformującego nie zakończy się powodzeniem przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w 2009 r., nadal powinien obowiązywać podział miejsc w Parlamencie przewidziany obowiązującymi traktatami;

19. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji i wyżej wymienionego sprawozdania Komisji Spraw Konstytucyjnych konferencji międzyrządowej, Radzie Europejskiej, Radzie i Komisji oraz rządów i parlamentom krajów kandydujących do przystąpienia.

(1)

Teksty przyjęte tego dnia, P6_TA(2007)0328.

(2)

Dz.U. C 310 z 16.12.2004, str. 1.

(3)

11177/1/07 REV 1.

(4)

Konferencja międzyrządowa 1/07 z dn. 23 lipca 2007 r.